

Oost-Duitse dominee Gauck alsnog president

Portret van de man die het in 2010 nog niet mocht worden

[Achtergrond](#) - 20 februari 2012

Joachim Gauck wordt de nieuwe president van Duitsland. Dat kondigde kanselier Merkel gisteravond verrassend snel aan. Gauck volgt Christan Wulff op, die vrijdag zijn aftreden bekend maakte. Gauck was in 2010 de presidentskandidaat van SPD en Groenen, toen Merkel Wulff naar voren schoof. Nu wordt de Oost-Duitse dominee alsnog president.

'Opa-Obama' en 'president van de harten', zijn een paar van de bijnamen van Joachim Gauck (72). Ze stammen uit 2010, toen Gauck presidentskandidaat was. Hij moest het destijds afleggen tegen Christian Wulff, de kandidaat van CDU/CSU en FDP. De regeringspartijen hadden nou eenmaal meer stemmen in de Bundesversammlung, het kiescollege dat de president kiest. Maar Gauck was populairder. Als de president direct door de bevolking kon worden gekozen, was hij in 2010 al president geweest, bleek uit peilingen uit die tijd. Wulff stond toen op 36 procent, Gauck op 42.

Morele instantie

Een morele instantie, een liberaal, integer, menselijk, een uitstekende spreker die veel mensen weet te raken. Zijn voorstanders komen superlatieven tekort om de oud-dominee uit Rostock te beschrijven. Gauck is bij veel Oost-Duitsers geliefd vanwege zijn rol in de vreedzame revolutie van 1989 in de DDR. Hij maakte deel uit van de burgerrechtenbeweging Neues Forum in Rostock. In 1990 kwam hij in het eerste vrij gekozen parlement van de DDR en was hij betrokken bij de oprichting van de instantie die de archieven van de Oost-Duitse geheime dienst, de Stasi, beheert. Tien jaar lang was hij de baas van het Stasi-archief, dat al snel de Gauck-Behörde werd genoemd.

5 mei-lezing

Of de nieuwe president Gauck de 5 mei-lezing in Breda houdt, is nog niet bekend. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei had president Wulff daarvoor uitgenodigd. Omdat het een functionele en geen persoonlijke uitnodiging betreft, komt Wulff in ieder geval niet.

Op zijn website laat het Comité weten dat het zich beraadt op wat Wulffs aftreden betekent voor de 5 mei-lezing.

Onder zijn fans zijn ook veel jongeren. Zij voerden in 2010 uitgebreid actie op Facebook en andere internetfora - waar Gauck zelf nog nooit van gehoord had, gaf hij toe - om hun favoriete kandidaat te steunen. Wat veel Duitsers zo bevalt aan de theoloog is dat hij niet bij een politieke partij hoort en daarmee voor hun gevoel boven de partijen staat. Dat is precies wat zij van een president verwachten.

Vrijheid

Gauck vormde in 2010 een reëel gevaar voor Merkels kandidaat Wulff: ook een aantal leden van regeringspartij FDP wilde wel op hem stemmen. "Hij vertegenwoordigt als geen ander in dit land de vrijheid", aldus de Saksische liberale leider Holger Zastrow in de Süddeutsche Zeitung destijds. Ook vond een aantal liberalen dat Gauck meer moreel gewicht in de schaal legde dan Wulff.

Dat leden van een regeringspartij de tegenkandidaat steunen, is niet gebruikelijk. Normaal gesproken komen de regeringspartijen samen met een kandidaat die president wordt. Nu dreigde de populaire tegenkandidaat van SPD en Groenen roet in het eten te gooien. Uiteindelijk had Wulff drie stemrondes nodig om gekozen te worden.

Gauck liet gisteren bij de bekendmaking van zijn kandidatuur weten dat hij het belangrijk vindt dat mensen in Duitsland "leren dat ze in een goed land leven waarvan ze kunnen houden". Hij wil Duitsers nieuw vertrouwen geven. Ook vrijheid is een thema waar hij, opgegroeid in de dictatuur van de DDR, steeds weer op terugkomt. Bij een lezing in Den Haag in 2010 vertelde hij over de vreedzame revolutie in de DDR in 1989 en hield hij een hartstochtelijk betoog voor vrijheid. "Het kan zijn dat de vrijheid in de komende jaren aan glans verliest. Maar dit blijf ik me altijd herinneren: we hebben vurig verlangd naar de vrijheid, we hebben het heersende systeem omver geworpen en de vrijheid heeft ons niet in de steek gelaten. Het kan niet anders: voor mij blijft de vrijheid altijd stralen."

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/135/oost-duitse-dominee-gauck-alsnog-president>